

HEAL

Higher Education for All: Learning Environments built on Trauma-Informed Teaching and Communication

2023-1-R001-KA220-HED-000167223

University
of
Ioannina

University of Novo mesto
Faculty of Health Sciences

Trinity College Dublin
Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
The University of Dublin

Co-funded by
the European Union

Izdaja 2.4

Gap Assessment Plan Development to Guide the HEAL Training Program

Projekt: HEAL

Polni naziv: Higher Education for All: Learning Environments built
on Trauma-Informed Teaching and Communication

Številka projekta: 2023-1-RO01-KA220-HED-000167223

Delovni paket: Od spoznanj do dejanj: Razvoj učnega načrta za oceno vrzeli in
usposabljanje za poučevanje in komunikacijo, ki temelji na travmi

Vrsta rezultata: Poročilo

Vodilna organizacija: Universitatea de Stiinta si Tehnologie POLITEHNICA Bucuresti

Izjava o omejitvi odgovornosti:

Financirano s strani Evropske unije. Vendar pa so izražena stališča in mnenja izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Agencije Nacionalne za Program Comunitare in Domeniul Educatiei si Formarii Profesionale (ANPCDEFP). Niti Evropska unija niti organ, ki dodeljuje sredstva, ne moreta biti odgovorna zanje.

Vsebina

Povzetek.....	2
1. Uvod	4
2. Metodologija	5
2.1 Zbiranje podatkov	6
2.2. Omejitve metodologije	7
3. Ključne ugotovitve	9
3.1. Podrobna analiza	10
4. Priporočila	19
5. Zaključek	20
Bibliografija	24

Povzetek

Naše poročilo združuje podrobne vpogleda iz okroglih miz, ki so potekale v partnerskih institucijah HEAL, in spletnih anket, izvedenih v Romuniji, Grčiji, na Irskem in v Sloveniji v okviru projekta Erasmus HEAL. Partnerji so se sestali na spletnem sestanku, da bi določili vsebino vsake ankete. Vprašalniki so bili prevedeni v vse materne jezike partnerjev. Osredotočili smo se na glavni cilj projekta, ki si prizadeva vključiti prakse poučevanja in komunikacije, ki upoštevajo travme, v visokošolska okolja, da bi podprli študente, ki so doživeli različne vrste travm. S sodelovanjem študentov in visokošolskih strokovnjakov poročilo HEAL predstavlja ključne izzive za vsako državo, konkretne vrzeli in priporočila za ustvarjanje bolj podpornega, konkretnega in vključujočega akademskega okolja.

Ključne ugotovitve kažejo na široko potrebo po večji ozaveščenosti o travmah med visokošolskimi ustanovami, boljših virih za duševno zdravje in prilagodljivih akademskih politikah. Med posebne izzive spadajo stigma, ki obkroža vprašanja duševnega zdravja, nezadosten dostop do svetovalnih storitev in pomanjkanje usposabljanja osebja v visokošolskih ustanovah. Na podlagi naših ugotovitev predlagamo jasna priporočila za izboljšanje praks, ki upoštevajo travme, in spodbujanje podpornega učnega okolja za vse študente, kar predstavlja naslednje dejavnosti projekta HEAL.

Ključna priporočila HEAL:

- Izvajati **obvezno redno usposabljanje o travmah** za vzgojitelje, svetovalce in univerzitetno osebje, da bi jim pomagali prepoznati, razumeti in se učinkovito odzvati na travme;
- Razviti **redne kampanje ozaveščanja** za zmanjšanje stigme duševnega zdravja in spodbujanje odprtih pogovorov o travmah znotraj akademske skupnosti;
- Izboljšati **dostopnost storitev duševnega zdravja** prek spletnih platform, prilagodljivih sistemov naročanja in podaljšanega delovnega časa, da se prilagodijo urnikom študentov;

- Razviti **jasne komunikacijske strategije**, s katerimi zagotoviti, da so vsi študenti dobro obveščeni o razpoložljivih virih duševnega zdravja in o tem, kako do njih dostopati;
- Ustvariti **podporni akademski okvir**, ki študentom omogoča začasno odsotnost ali zmanjšanje obremenitve pri predmetih brez akademskih kazni, če se soočajo s travmo;
- Vzpostaviti **vrstniško mentorstvo in podporne skupine**, kjer lahko učenci delijo svoje izkušnje in se medsebojno podpirajo, s čimer se zmanjša občutek osamljenosti in spodbudi občutek skupnosti;
- Usposabljanje vzgojiteljev/mentorjev za prepoznavanje znakov travme in usmerjanje vrstnikov k strokovnim podpornim storitvam, kadar jih potrebujejo;
- Spodbujati **vodstvo univerze**, da pri strateškem načrtovanju in razvoju politik da prednost praksam, ki upoštevajo duševno zdravje in travme;
- Dodeliti namenska sredstva in vire za izvajanje in vzdrževanje pobud, ki upoštevajo travme, v vseh oddelkih;
- Razviti **jasne protokole in smernice**, ki jih morajo univerze/fakultete in osebje upoštevati pri obravnavanju travm študentov, ter zagotoviti dosledno podporo na celotni univerzi/instituciji;
- Sodelujte z **nevladnimi organizacijami, organizacijami za duševno zdravje in zunanjimi strokovnjaki**, da zagotovite dodatne podporne storitve, vire in usposabljanje za osebje in študente;
- Vključite **oblikovalce politik** v spodbujanje izobraževanja in pobud za duševno zdravje, ki upoštevajo travme, v visokošolskem izobraževanju.

1. Uvod

Pregled projekta HEAL: Projekt HEAL si prizadeva spodbujati vključevanje učnih praks, ki upoštevajo travme, na evropskih univerzah, zlasti v Grčiji, Sloveniji, na Irskem in v Romuniji. Obravnava akademske in čustvene potrebe študentov, ki so doživeli travmo, in si prizadeva za spodbujanje izobraževalnega okolja, ki je hkrati vključujoče in spodbudno. Travma lahko pomembno vpliva na akademski uspeh študentov, duševno zdravje in prihodnje socialne interakcije. Cilj projekta HEAL je opremiti pedagoge in ustanove z orodji, potrebnimi za prepoznavanje in odzivanje na študente, ki jih je prizadela travma.

Namen poročila HEAL: Naše končno poročilo združuje spoznanja, pridobljena z okroglimi mizami in spletnimi anketami, izvedenimi v partnerskih institucijah HEAL iz Grčije, Irske, Slovenije in Romunije. Z združevanjem kvalitativnih in kvantitativnih podatkov poročilo zagotavlja celovito razumevanje trenutnega stanja praks, ki upoštevajo travme, v visokem šolstvu in opisuje naša priporočila za izboljšave.

Obseg: V okroglih mizah in spletnih anketah so sodelovali študenti in pedagogi iz štirih držav: Romunije, Grčije, Irske in Slovenije. Prispevala je raznolika paleta udeležencev z različnimi akademskimi ozadji, vključno s dodiplomskimi in podiplomskimi študenti, profesorji in strokovnjaki za duševno zdravje.

2. Metodologija

Okrogle mize

Udeleženci HEAL: Udeleženci okroglih miz so bili izbrani glede na njihovo strokovno znanje in relevantnost za projekt. Med njimi so bili študenti, profesorji, svetovalci in strokovnjaki za duševno zdravje. Njihovo ozadje se je gibalo iz različnih disciplin, kar je zagotavljalo raznolikost perspektiv. Upoštevali smo Splošno uredbo o varstvu podatkov za vsako institucijo in druge veljavne notranje institucionalne predpise.

Format: Vse razprave so sledile moderiranemu panelu HEAL z vprašanji o travmi, praksah, ki upoštevajo travme, in institucionalnih podpornih sistemih. Vsaka seja je spodbujala odprt dialog in vsem udeležencem omogočila, da delijo svoje izkušnje in predloge.

Vodenje: Naši izkušeni moderatorji so vodili razprave in z usmerjevalnimi vprašanji osredotočali na ključne teme/odgovore, kot so definicija travme, prejšnje osebne izkušnje s praksami, ki upoštevajo travme, izzivi pri izvajanju in ideje za izboljšanje podpore praksi.

Spletna anketa

Zasnova: Spletne ankete HEAL za študente in strokovnjake za visokošolsko izobraževanje so bile zasnovane za zbiranje kvantitativnih in kvalitativnih podatkov. Ankete so vključevale mešanico vprašanj na Likertovi lestvici, vprašanj z več možnimi odgovori in odprtih vprašanj, ki so udeležencem omogočila podrobne povratne informacije.

Distribucija: Ankete HEAL so bile elektronsko razdeljene študentom in osebju na sodelujočih univerzah v Grčiji, Sloveniji, na Irskem in v Romuniji. Povabila k anketi HEAL so vsi partnerji predhodno poslali po e-pošti, skupaj z opomniki za spodbujanje sodelovanja.

Vsi odgovori so bili anonimizirani, da se zagotovi zaupnost. Podatki so bili zbrani prek varnih platform in analizirani s strani vseh partnerjev najprej znotraj vsake organizacije glede ključnih trendov, tem in priporočil.

2.1 Zbiranje podatkov

Terenska raziskava je bila izvedena z raznoliko skupino udeležencev, ki so predstavljali dve glavni kategoriji: študente in visokošolske strokovnjake (HED) iz partnerskih institucij. Vključitev obeh skupin je omogočila zbiranje dopolnilnih perspektiv o preučevani temi.

Študenti: Študenti udeleženci so bili stari od 18 do 35 let, večina pa je spadala v starostno skupino od 18 do 24 let. Ta porazdelitev odraža tipično demografsko skupino univerzitetnih študentov, ki združuje tako mlajše dodiplomske študente kot tudi zrelejše podiplomske študente. Kar zadeva spol, je bilo približno 70 % študentov udeležencev žensk in 30 % moških, kar kaže na višjo stopnjo udeležbe med študentkami v vzorcu. Kar zadeva akademsko raven, je bila večina študentov vpisanih v dodiplomske programe, znaten delež pa je bilo podiplomskih študentov, ki so prispevali vpogled iz naprednejše faze akademskih izkušenj. Udeleženci so predstavljali širok spekter akademskih področij, vključno s humanistiko, družboslovjem, naravoslovjem, inženirstvom in zdravstvenimi vedami. Ta disciplinarna raznolikost je zagotovila celovit vpogled v študentske izkušnje na različnih področjih študija.

Strokovnjaki s področja visokega šolstva: Skupina strokovnjakov s področja visokega šolstva je vključevala profesorje, akademske svetovalce in administrativno osebje z različnih oddelkov partnerskih institucij. Ta vrsta vlog je zagotovila, da so bile v študiji zajete tako akademske kot administrativne perspektive. Leta poklicnih izkušenj udeležencev so se gibala od 5 do 30 let, kar kaže na mešanico strokovnjakov na srednji in višji ravni z bogatimi izkušnjami v sektorju visokošolskega izobraževanja. Strokovnjaki so bili povezani z različnimi akademskimi disciplinami, kot so psihologija, izobraževanje, sociologija, inženirstvo in umetnost, kar odraža multidisciplinarno naravo institucij, vključenih v raziskavo.

2.2. Omejitve metodologije

Čeprav so spletne ankete HEAL ponudile dragocen vpogled v prakse, ki upoštevajo travme, v Grčiji, Sloveniji, na Irskem in v Romuniji, je treba pri interpretaciji rezultatov ankete upoštevati več omejitev. Te omejitve so morda vplivale na naše ugotovitve in jih je treba upoštevati:

Prostovoljno sodelovanje: Ker je bilo sodelovanje v anketah prostovoljno, so bili posamezniki, ki so se odločili za sodelovanje, morda bolj motivirani za delitev svojih izkušenj, bodisi zato, ker so imeli trdno mnenje o travmi bodisi so se osebno srečali z izzivi, povezanimi s travmo. To pomeni, da odgovori v anketi morda ne predstavljajo v celoti mnenj vseh študentov ali visokošolskih strokovnjakov v vseh institucijah.

Različno sodelovanje med državami: Stopnje odziva so se razlikovale med državami in institucijami, kar lahko vpliva na primerljivost podatkov. Na primer, večja udeležba iz Romunije in Grčije (ker obstajata dve romunski in dve grški organizaciji) bi lahko privedla do prevelike zastopanosti izkušenj teh držav, zaradi česar je težko sklepati splošne zaključke, ki bi veljali enako za vse sodelujoče regije.

Kljub opominom so se na Irskem še vedno pojavljali izzivi pri doseganju visoke stopnje odziva. Omejeno sodelovanje bi lahko pripisali univerzitetnemu odboru za etiko, ustanovljenemu v skladu z internimi predpisi univerze in osredotočenemu na glavno temo projekta HEAL. To bi lahko pomenilo, da so bili zaradi manjše udeležbe od pričakovane spregledani nekateri ključni vpogledi.

Razlaga travme in duševnega zdravja se lahko med različnimi kulturami precej razlikuje, kar bi lahko vplivalo na to, kako so udeleženci odgovorili na vprašanja v anketi. Na primer, tisto, kar v eni kulturi velja za travmatično izkušnjo, se v drugi lahko dojema drugače, kar vodi do variabilnosti odgovorov. Zaradi te kulturne razlike je težko standardizirati rezultate in uporabiti enotne rešitve v vseh državah.

V nekaterih kulturnih kontekstih je lahko odprto razpravljanje o travmi in duševnem zdravju bolj stigmatizirano, kar je udeležence morda odvrnilo od tega, da bi v celoti razkrili svoje izkušnje ali skrbi. Zato podatki morda ne zajamejo v celoti razširjenosti ali intenzivnosti vprašanj, povezanih s travmo, v nekaterih državah, kar povzroči premalo poročanja o občutljivih temah.

Ankete so se opirale na podatke, ki so jih anketiranci sami prijavili, kar je po naravi subjektivno. Dojemanje travme, institucionalne podpore in virov duševnega zdravja s strani udeležencev se lahko razlikuje glede na njihove osebne izkušnje, čustveno stanje in razumevanje anketnih vprašanj. Ta subjektivnost lahko vodi do razlik v interpretaciji istih vprašanj, zaradi česar je težko združevati podatke med partnerskimi državami.

Obstaja možnost, da so anketiranci podali odgovore, za katere so menili, da so družbeno sprejemljivi ali da so skladni s tem, kar so želeli slišati raziskovalci, namesto njihovih resničnih izkušenj. To bi lahko privedlo do precenjevanja ali podcenjevanja določenih vprašanj, kot sta učinkovitost virov duševnega zdravja ali razširjenost travm. Čeprav so bile ankete anonimizirane, so nekateri udeleženci morda še vedno oklevali deliti podrobne ali občutljive informacije o svojih travmatičnih izkušnjah zaradi strahu pred identifikacijo. Ta skrb lahko vodi do nepopolnih podatkov ali nejasnih odgovorov, kar lahko omeji globino vpogledov, pridobljenih iz odprtih vprašanj. Postavljanje odprtih vprašanj o travmi je lahko za nekatere anketirance težavno, zlasti če obuja spomine na boleče izkušnje. To bi lahko vplivalo na splošno kakovost in bogatost kvalitativnih podatkov.

Ker so partnerji znotraj vsake partnerske organizacije analizo podatkov izvajali ločeno, so lahko pri interpretaciji in poudarku na določenih temah obstajale razlike. Čeprav so si prizadevali za standardizacijo procesa analize, so edinstvene perspektive in kulturni konteksti posamezne partnerske organizacije morda vplivali na to, kako so bili podatki kategorizirani in predstavljeni.

Ankete so bile razdeljene v več jezikih, da bi zagotovili dostopnost, vendar so težave s prevajanjem in interpretacijo morda vplivale na razumevanje vprašanj in analizo odgovorov. Subtilne jezikovne nianse lahko vodijo do napačnih interpretacij ali premikov v pomenu, kar vpliva na doslednost podatkov v različnih regijah.

3. Ključne ugotovitve

Skupne teme

Poučevanje, ozaveščeno o travmah: Ponavljajoča se tema je bil pomen ustvarjanja empatičnega in razumevajočega skupinskega/učilnega okolja. Pedagogi so poudarili potrebo po usposabljanju, ki bi jim pomagalo prepoznati in podpreti študente, ki doživljajo različne vrste travm. Prilagodljive akademske politike, kot so podaljšanje rokov in prilagojeno ocenjevanje, so bile opredeljene kot bistvene za prilagajanje potrebam študentov.

Učno okolje: Tako študenti kot pedagogi so manjše skupine/razredi in interaktivne metode poučevanja opredelili kot bolj ugodne za podporo študentom s travmo. Spletne platforme in hibridni modeli učenja so bili prav tako ocenjeni kot koristni za študente, ki se spopadajo s tradicionalnimi skupinami/učilnicami.

Vpogledi študentov

Izzivi: Študenti so kot ključne ovire za prejemanje podpore opredelili stigmo, pomanjkanje ozaveščenosti in nezadostne vire za duševno zdravje. Mnogi študenti so menili, da univerza/fakulteta njihove travme ne razume dobro, zato so pogosto oklevali poiskati pomoč.

Potrebe po podpori: Študenti so se zavzemali za mreže vrstniške podpore, večji dostop do svetovalnih storitev in usposabljanje za člane univerze/fakultete, ozaveščeno o travmah. Poudarili so tudi potrebo po kampanjah ozaveščanja za zmanjšanje stigme, ki spremlja težave z duševnim zdravjem.

Vpogledi strokovnjakov

Ovire: Strokovnjaki za visokošolsko izobraževanje so kot pomemben izziv pri izvajanju praks, ki upoštevajo travme, na univerzi/fakulteti navedli pomanjkanje usposabljanja in virov. Poudarili so tudi težave pri usklajevanju akademske strogosti s potrebo po fleksibilnosti za podporo travmatiziranim študentom.

Dobre prakse: Nekateri strokovnjaki za visokošolsko izobraževanje so poročali o uspehu pri vključevanju praks, ki upoštevajo travme, prek delavnic za profesionalni razvoj, ustvarjanja manjših skupin/razredov in tesnega sodelovanja s službami za duševno zdravje.

3.1. Podrobna analiza

Okrogle mize: Okrogle mize, ki so potekale v partnerskih državah – Grčiji, Sloveniji, na Irskem in v Romuniji – so ponudile poglobljen kvalitativni vpogled v osebne izkušnje, izzive in spoznanja študentov in visokošolskih strokovnjakov (HED) glede travm in praks, ki upoštevajo travme. S tematsko analizo teh razprav se je pojavilo več ključnih tem, ki so izpostavile tako skupne kot edinstvene izkušnje v različnih državah. Vsak partner je predstavil edinstvene izzive in priložnosti, ki poudarjajo pomen regionalnih pristopov:

Grčija:

Izzivi: V Grčiji so razprave pokazale zmerno raven ozaveščenosti o travmi med pedagogi, vendar znatno vrzel v strukturiranem usposabljanju. Študenti so pogosto omenjali politične konflikte, zlasti med študentskimi zborovanji, kot vir travm, kar je poudarilo kulturni in družbeno-politični kontekst, značilen za grške univerze. Poleg tega je bilo splošno priznanje stigme, ki obdaja duševno zdravje, kar je oviralo odprte razprave o travmi.

Priložnosti: Treba je obravnavati kulturne nianse travm, specifično usposabljanje, ki vključuje občutljivost za ta lokalna vprašanja, pa bi lahko pedagogom pomagalo pri učinkovitejši podpori študentom.

Slovenija:

Izzivi: Slovenski udeleženci so pokazali vse večjo ozaveščenost o travmi, vendar se mnogi pedagogi niso počutili pripravljeni, da bi jo učinkovito obravnavali. Študenti so pogosto navajali akademske pritiske kot velik stres, pri čemer so travmo še okrepila visoka pričakovanja znotraj izobraževalnega sistema. Pomanjkanje prožnosti v akademskih politikah je bila ponavljajoča se težava, zaradi česar so se študenti težko spopadali z osebnimi krizami.

Priložnosti: Glede na akademsko kulturo v Sloveniji obstaja jasna potreba po politikah, ki ponujajo večjo prožnost pri študijskih nalogah in ocenjevanjih.

Poleg tega lahko ozaveščevalne kampanje za normalizacijo razprav o duševnem zdravju pomagajo zmanjšati stigo in spodbuditi študente k iskanju pomoči.

Irska:

Izzivi: Študenti so poročali o pozitivnih izkušnjah, ko so bili pedagogi empatični in

prilagodljivi; vendar ti primeri niso bili norma. Pomembna težava je bila pomanjkanje komunikacije o obstoječih storitvah duševnega zdravja, zaradi česar se mnogi študenti niso zavedali podpore, ki jim je na voljo.

Priložnosti: Irska ima trdne temelje na področju ozaveščenosti o duševnem zdravju, vendar se mora osredotočiti na dosledno izvajanje v drugih institucijah. Izboljšane komunikacijske strategije in sistematično usposabljanje pedagogov lahko zagotovijo, da bo več študentov imelo koristi od praks, ki upoštevajo travme.

Romunija:

Izzivi: Udeleženci v Romuniji so izpostavili znatno pomanjkanje ozaveščenosti in usposabljanja o travmah tako med študenti kot med pedagogi. Stigma glede duševnega zdravja je bila še posebej izrazita, kar je vodilo do zadržanosti pri iskanju podpore. Poleg tega je bila institucionalna podpora pogosto neustrezna, z dolgimi čakalnimi dobami za svetovalne storitve in nezadostnimi viri.

Priložnosti: V Romuniji obstaja velika potreba po temeljnem delu, začnši z ozaveščanjem o travmah in duševnem zdravju. Uvedba obveznega usposabljanja za pedagoge in povečanje števila strokovnjakov za duševno zdravje na univerzah bi bila ključna prva koraka. Sodelovanje z nevladnimi organizacijami bi lahko okrepilo tudi podporno mrežo, ki je na voljo študentom.

Primerjalna analiza okroglih miz poudarja pomen razumevanja razlik med državami pri izvajanju praks, ki upoštevajo travme. Vsaka država se sooča z edinstvenimi izzivi, na katere vplivajo kulturni, institucionalni in socialni dejavniki. Čeprav obstajajo skupne potrebe – kot so boljše usposabljanje vzgojiteljev in izboljšana komunikacija o storitvah duševnega zdravja – so za obravnavo različnih kontekstov Grčije, Slovenije, Irske in Romunije potrebna priporočila, specifična za posamezne regije.

S prilagajanjem pristopov specifičnim potrebam vsake države lahko projekt HEAL spodbuja učinkovitejše in trajnostne prakse, ki upoštevajo travme, ter zagotavlja, da vsi študenti prejmejo podporo, ki jo potrebujejo za akademski in čustveni uspeh.

Tematska analiza okroglih miz je razkrila več ključnih tem:

Razumevanje travme: Tako študenti kot pedagogi so priznali širok vpliv travme, od akademskih pritiskov do osebnih izgub. Vendar pa se mnogi niso počutili pripravljeni na učinkovito obvladovanje travme v akademskem okolju. Ena najpomembnejših tem okroglih miz je bilo razumevanje travme – kako se manifestira, kako jo dojemamo in kako vpliva tako na študente kot na pedagoge v akademskem kontekstu. Tako študenti kot pedagogi so izrazili široko priznanje vpliva travme, zlasti v povezavi s čustveno stisko, ki jo povzročajo osebne izgube, družinske težave, akademski pritiski, izzivi duševnega zdravja in celo družbeno-politični konflikti v nekaterih regijah.

Perspektiva študentov: Študenti v vseh državah so odkrito govorili o tem, kako je lahko travma devitalizirajoča in vodi do znatnih čustvenih in psiholoških izzivov, ki vplivajo na njihov akademski uspeh. Mnogi so omenili občutek preobremenjenosti s pritiski univerzitetnega življenja, zlasti kadar ti pritiski sovpadajo z osebnimi krizami. Čeprav so se študenti močno zavedali trpljenja, ki ga travma prinaša, so mnogi izrazili frustracijo, ker njihove travme v akademskem okolju niso vedno jemali resno. To mnenje so delili tudi številni študenti, kjer je pritisk zaradi rokov in ohranjanja akademskega statusa pogosto poslabšal obstoječo travmo, zaradi česar so se počutili nepodprte.

Perspektiva pedagogov: Pedagogi pa so pogosto govorili o svoji nezmožnosti prepoznavanja ali učinkovitega odzivanja na travme med svojimi študenti. Čeprav so mnogi profesorji priznali, da so travme med študenti razširjene, so priznali, da se počutijo »slabo opremljene« za njihovo obvladovanje. Pogosta trditev je bila, da se s travmo niso bili usposobljeni za spopadanje. V nekaterih primerih so pedagogi izrazili nelagodje ob misli na ukvarjanje s travmo študentov, saj so se bali, da bi lahko rekli kaj narobe ali prekoračili strokovne meje. Ta negotovost poudarja kritično potrebo po strukturiranem usposabljanju pedagogov, ki bi temeljilo na travmah, kar je bila tema, o kateri je bilo podrobneje razpravljano v razdelku o institucionalni podpori.

Institucionalna podpora: Udeleženci v vseh regijah so poudarili potrebo po izboljšani komunikaciji glede razpoložljivih storitev duševnega zdravja in več virov, namenjenih oskrbi, ki temelji na travmah. Druga pomembna tema, ki se je pojavila na okrogli mizi,

je bilo pomanjkanje institucionalne podpore za študente in univerze/fakultete, ki so jih prizadele travme. V vseh štirih državah so udeleženci opozorili na vrzeli v komunikaciji, dodelitvi virov in zagotavljanju storitev duševnega zdravja. Čeprav so nekatere ustanove naredile napredek pri zagotavljanju svetovalnih storitev, so bile te storitve pogosto ocenjene kot nezadostne glede dostopnosti, zmožljivosti in ozaveščenosti.

Komunikacijske vrzeli: V skoraj vsaki okrogli mizi so udeleženci slabo komunikacijo opredelili kot pomembno oviro za dostop do oskrbe, ki temelji na travmah. Študenti so pogosto poročali, da niso bili seznanjeni s storitvami duševnega zdravja, ki so jim na voljo, bodisi zato, ker te storitve niso bile dostopne/dobro oglaševane bodisi zato, ker so bile uvedene prepozno v njihovih študijskih letih. Ta komunikacijska vrzel se je odražala tudi v izkušnjah pedagogov, ki so se pogosto počutili neinformirane o tem, kako študente usmeriti k potrebni podpori. V nekaterih primerih so se člani univerze/fakultete zavedali obstoja storitev, vendar niso vedeli, kako jih napotiti ali kako deluje sistem svetovanja. Zaradi pomanjkanja jasne komunikacije o virih duševnega zdravja se tako študenti kot univerza/fakulteta počutijo nepodprte. V treh državah so udeleženci priporočili, da institucije sprejmejo bolj proaktivne pristope k oglaševanju razpoložljivih storitev. To bi lahko vključevalo delavnice, informativne seje na začetku študijskega leta in dosledne opomnike skozi vse leto.

Dodelitev virov: Drugo pomembno vprašanje, ki so ga izpostavili udeleženci, je bilo pomanjkanje zadostnih virov, namenjenih oskrbi, ki temelji na travmah. V vseh državah so študenti in pedagogi komentirali premajhno financiranje storitev duševnega zdravja na univerzah. Mnogi študenti so opazili, da so svetovalne storitve sicer tehnično dostopne, vendar je povpraševanje po njih večje od ponudbe, kar je vodilo do dolgih čakalnih dob, zaradi katerih so bile storitve manj učinkovite. V Romuniji je na primer en študent omenil, da je moral na sestanek s svetovalcem čakati več kot mesec dni, takrat pa je njegova potreba po podpori že postala nujna. Pedagogi so komentirali tudi omejene vire in poudarili, da storitve duševnega zdravja v univerzitetnem proračunu ne dobijo ustrezne prednosti. Ta vrzel v virih dodatno obremenjuje pedagoge, ki menijo, da je odgovornost za podporo študentom, ki so jih prizadele travme, pogosto na njih, kljub pomanjkanju usposabljanja ali podpore.

Potreba po strukturiranih programih/usposabljanjih, ki upoštevajo travme: Druga ključna točka, ki so jo izpostavili udeleženci, je bilo pomanjkanje strukturiranih programov, ki upoštevajo travme, na univerzah in drugih institucijah. Številne

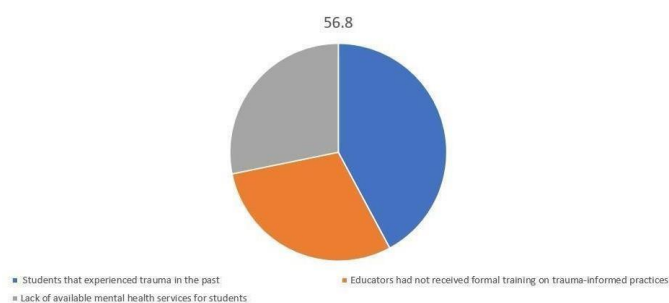
institucije nimajo celovite strategije za spopadanje s travmami, zaradi česar se študenti in pedagogi morajo s temi izzivi spopadati sami. Medtem ko so nekatere univerze dosegle napredek pri vključevanju storitev duševnega zdravja v svoje akademske programe, so druge duševno zdravje še vedno obravnavale kot ločeno vprašanje, nepovezano z akademskim okoljem. Študenti in pedagogi so priporočili vzpostavitev integriranih, na travme temelječih podpornih sistemov, ki bi ne le zagotavljali storitve duševnega zdravja, temveč bi v akademsko kulturo vključili tudi občutljivost za travme. To bi lahko vključevalo usposabljanje članov univerze/fakultete za prepoznavanje znakov travme, ponujanje prilagodljivih akademskih politik (kot so podaljšanje rokov in alternativne metode ocenjevanja) in razvoj jasnih protokolov za napotitev študentov k ustreznim storitvam. Nekateri udeleženci so na primer predlagali, da se kot del strategije univerze za duševno zdravje vzpostavijo mreže vrstniške podpore, ki bi študentom omogočile, da poiščejo pomoč pri svojih vrstnikih, ki so doživeli podobne izkušnje, vendar v skladu s smernicami EU za skladnost z GDPR v vseh partnerskih državah. To bi lahko pomagalo zmanjšati stigo, povezano s travmami, in študentom omogočilo, da se počutijo bolj udobno pri iskanju podpore.

Če povzamemo, so okrogle mize v Grčiji, Sloveniji, na Irskem in v Romuniji razkrile dve osrednji temi: razumevanje travme in institucionalno podporo. Tako študenti kot pedagogi so prepoznali širok vpliv travme, vendar so menili, da primanjkuje virov za njeno učinkovito obravnavo v akademskem okolju. Komunikacijske vrzeli, nezadostni viri in potreba po strukturiranih programih, ki upoštevajo travme, so bili opredeljeni kot ključna vprašanja, ki jih je treba obravnavati, da bi univerze in druge institucije ustvarile resnično podporno in vključujoče učno okolje. Z usklajenimi prizadevanji za boljše usposabljanje pedagogov, izboljšanje komunikacije o razpoložljivih virih in vlaganje v storitve duševnega zdravja lahko univerze začnejo premoščati vrzel med prepoznavanjem travme in učinkovito podporo tistim, ki jih je prizadela.

Kvantitativni podatki: Kvantitativni podatki iz anket so pokazali, da:

- **56,8 %** študentov je v preteklosti doživelo travmo.
- **40 %** pedagogov ni prejelo formalnega usposabljanja o praksah, ki upoštevajo travme.
- **38 %** študentov je menilo, da njihova univerza ni ustrezno komunicirala o razpoložljivih storitvah duševnega zdravja.

HEAL Online Survey Results

Kvalitativni podatki: V kontekstu praks v visokošolskem izobraževanju, ki upoštevajo travme, kvalitativni podatki, zbrani iz anket v Grčiji, na Irskem, v Sloveniji in Romuniji, zagotavljajo neprecenljiv vpogled v osebne izkušnje, institucionalne izzive in praktična priporočila študentov, pedagogov in visokošolskih strokovnjakov. Ti podatki zajemajo čustva, perspektive in edinstvene izzive, ki jih kvantitativni podatki pogosto ne morejo, ter osvetlujejo življenjske izkušnje posameznikov, ki so jih prizadele travme, v akademskem okolju. Grčija, Irska, Slovenija in Romunija ponujajo bogato in niansirano razumevanje izzivov, s katerimi se soočajo prakse v visokošolskem izobraževanju, ki upoštevajo travme. Čeprav se specifični izzivi razlikujejo od države do države, so vprašanja, kot so stigma, pomanjkanje usposabljanja pedagogov in neustrezni viri za duševno zdravje, pogosta v vseh državah. Študenti in pedagogi pozivajo k celovitejšim sistemom podpore, jasni komunikaciji in usposabljanju, ki upošteva travme, da bi bolje obravnavali potrebe duševnega zdravja študentov, ki so jih prizadele travme.

Educator Challenges

- **Lack of Training and Support:** Educators emphasized their lack of formal training in trauma-informed teaching.
- **Balancing Rigor with Flexibility:** Many educators expressed concern about balancing academic rigor with trauma-informed flexibility.

Grčija:

V Grčiji so kvalitativni odzivi razkrili pomemben vpogled v izkušnje študentov in pedagogov pri soočanju s travmami in izzivi duševnega zdravja v visokošolskih okoljih.

Izkušnje študentov

- **Osamljenost in pomanjkanje razumevanja:** Mnogi študenti so poročali, da se pri soočanju s travmo počutijo osamljene, in opozorili, da so imeli občutek, da jim člani fakultete ne razumejo dovolj.
- **Travma zaradi političnih konfliktov:** Več študentov je poudarilo, kako so politični konflikti na študentskih zborih prispevali k travmi.
- **Poziv k empatiji s strani fakultete:** Študenti so zahtevali, da člani fakultete prejmejo usposabljanje, ki temelji na travmah, da bi izboljšali svojo empatijo in razumevanje. Pogosta tema je bila, da so študenti pogosto naleteli na brezbrizne ali neinformirane odzive.

Izzivi pedagogov

- **Pomanjkanje usposabljanja in podpore:** Pedagogi so poudarili pomanjkanje formalnega usposabljanja za poučevanje, ki temelji na travmah.
- **Usklajevanje strogosti s fleksibilnostjo:** Mnogi pedagogi so izrazili zaskrbljenost glede

Irska:

Kvalitativni odgovori študentov in osebja na Trinity College Dublin odražajo naraščajočo ozaveščenost o travmi, pa tudi znatne vrzeli v podpornih strukturah in komunikaciji.

Izkušnje študentov

- **Tiho bojevanje:** Ponavljajoča se tema v irski anketi je bila, da se študenti pogosto tiho borijo s travmo, bodisi zaradi stigme bodisi zaradi pomanjkanja dostopnih virov.
- **Pozitivne izkušnje s fleksibilnimi politikami:** Nekateri študenti, ki so se srečali s fleksibilnimi akademskimi politikami, so poročali o pozitivnih izkušnjah.

Izzivi za pedagoge

- **Potreba po institucionalni podpori:** Mnogi pedagogi so ponovili mnenje, da jim primanjkuje institucionalne podpore, potrebne za izvajanje praks, ki upoštevajo travme.
- **Ozaveščenost o storitvah duševnega zdravja:** Fakulteta je izrazila tudi zaskrbljenost, da storitve duševnega zdravja niso bile učinkovito sporočene osebju.

Slovenija:

Slovenska univerza je pokazala različne stopnje ozaveščenosti o praksah, ki upoštevajo travme, pri čemer so tako študenti kot osebje pozvali k bolj strukturiranim

Izkušnje študentov

- **Akademski pritisk in travma:** Študenti so poudarili, kako je akademski pritisk poslabšal njihovo travmo.
- **Dolge čakalne dobe na podporo:** Mnogi študenti so poročali o dolгих čakalnih dobah na svetovalne storitve, zaradi česar so se počutili nepodprte.

Izzivi za pedagoge

- **Odpor do pristopov, ki upoštevajo travme:** Pedagogi so poročali o institucionalnem odporu do sprejemanja strategij poučevanja, ki upoštevajo travme.
- **Preobremenjene svetovalne storitve:** Pedagogi so izrazili tudi nezadovoljstvo zaradi omejene razpoložljivosti strokovnjakov za duševno zdravje na kampusu.

Romunija:

V Romuniji so študenti in pedagogi podrobno opisali izzive, s katerimi se soočajo pri obravnavanju travm v univerzitetnem okolju. Odgovori so izpostavili znatne vrzeli v oskrbi, ki upošteva travme, in institucionalni podpori.

Izkušnje študentov

- **Stigma glede duševnega zdravja:** Romunski študenti so večkrat omenili stigmatizacijo, ki spremlja duševno zdravje in iskanje podpore.
- **Nedostopne storitve:** Mnogi študenti so menili, da storitve duševnega zdravja, čeprav so na voljo, niso dostopne vsem.
- **Poziv k vrstniški podpori:** Več študentov je pozvalo k skupinam za vrstniško podporo.

Izzivi pedagogov

- **Pomanjkanje usposabljanja:** Mnogi pedagogi v Romuniji so navedli, da niso bili ustrezno usposobljeni za obvladovanje travm.
- **Strah pred prekoračitvijo meja:** Pedagogi so izrazili zaskrbljenost zaradi prekoračitve svojih poklicnih meja pri obravnavi travm zaradi omejene razpoložljivosti strokovnjakov za duševno zdravje na kampusu.

Skupne teme v vseh državah:

Stigma in molk: Študenti v vseh štirih državah so omenili stigmo, ki spremlja travmo in duševno zdravje. Pogosto so navajali, da jih ta stigma pogosto odvrača od iskanja pomoči, in ko so jo poiskali, so pogosto naleteli na dolge čakalne dobe ali nezadostno podporo.

Potreba po usposabljanju fakultete: Ključna tema v odgovorih pedagogov v vseh državah je bilo pomanjkanje usposabljanja. Mnogi so se počutili nepripravljene na soočanje s travmo, zlasti ker ni bilo na voljo jasnih institucionalnih smernic ali virov.

Poziv k sistemom vrstniške podpore: Študenti v vseh regijah so izrazili močno željo po mrežah vrstniške podpore. Mnogi so menili, da bi jim pogovor z vrstniki, ki so imeli skupne izkušnje, olajšal odpiranje in iskanje pomoči. Nedosleden dostop do storitev duševnega zdravja: Dostop do svetovalnih storitev je bila še ena pogosta težava. Mnogi študenti so poročali o dolгих čakalnih dobah ali pomanjkanju razpoložljivih virov, zaradi česar so težko dobili pravočasno podporo, ko so doživljali travmo.

4. Priporočila

Za pedagoge

1. Izvajati obvezne programe usposabljanja, ki upoštevajo travme.
2. Sprejeti fleksibilne akademske politike, ki ustrezajo študentom, ki se soočajo z izzivi, povezanimi s travmami.
3. Spodbujati odprto komunikacijo in ustvarjati varne prostore, kjer lahko študenti delijo svoje izkušnje.

Za administratorje

1. Povečati financiranje virov za duševno zdravje, vključno z zaposlovanjem dodatnih svetovalcev in strokovnjakov za duševno zdravje.
2. Izboljšati komunikacijo o razpoložljivih podpornih storitvah in zagotoviti, da so vsi študenti in osebje seznanjeni s temi viri.
3. Razviti politike, ki dajejo prednost praksam, ki upoštevajo travme, in zagotavljajo dosledno uporabo na vseh oddelkih.

Za oblikovalce politik

1. Razviti nacionalne smernice za prakse, ki upoštevajo travme, v visokem šolstvu.
2. Dodeliti sredstva za podporo izvajanju teh praks na univerzah.
3. Začeti kampanje ozaveščanja za zmanjšanje stigme, povezane z duševnim zdravjem in travmami.

5. Zaključek

Projekt HEAL se osredotoča na nujno potrebo po vključevanju praks, ki upoštevajo travme, v vse visokošolske ustanove v Evropi. Ugotovitve okroglih miz in spletnih anket kažejo, da so travme še vedno splošno vprašanje, ki pomembno vpliva na akademsko uspešnost, dobro počutje in splošno univerzitetno izkušnjo študentov. Z obravnavanjem izzivov, opredeljenih v naši raziskavi, in izvajanjem predlaganih priporočil lahko univerze in drugi deležniki spodbujajo bolj vključujoče in podporno akademsko okolje, ki se ustrezno odziva na raznolike potrebe študentov, ki jih je prizadela travma.

A. Obravnavanje opredeljenih izzivov. Izpostavljeni izzivi – kot so stigma duševnega zdravja, nezadostno usposabljanje pedagogov in pomanjkanje dostopnih podpornih storitev – niso edinstveni za posamezno ustanovo ali državo. Ti izzivi so splošni v celotnem akademskem okolju in za premagovanje zahtevajo enoten, sistemski pristop. Eno najbolj perečih opredeljenih vprašanj je stigma, povezana s travmami in duševnim zdravjem. Študenti v Grčiji, na Irskem, v Sloveniji in Romuniji so pogosto poročali, da se počutijo izolirane, nepodprte ali nerazumljene s strani svojih vrstnikov in fakultete. Ta stigma mnogim študentom preprečuje, da bi poiskali pomoč, ki jo potrebujejo, kar povzroča nadaljnjo čustveno stisko in akademski upad. Da bi se s tem spopadle, morajo univerze ne le ozaveščati o praksah, ki upoštevajo travme, temveč tudi aktivno delati za normalizacijo pogovorov o duševnem zdravju. To je mogoče doseči s kampanjami ozaveščanja, pobudami za medsebojno podporo in programi usposabljanja znotraj vsake institucije, ki destigmatizirajo travme in izzive duševnega zdravja.

Drug ključni izziv je pomanjkanje formalnega usposabljanja za pedagoge. Mnogi člani univerz/fakultet so izrazili frustracijo zaradi svoje nezmožnosti učinkovite podpore študentom, ki jih je prizadela travma, zaradi pomanjkanja usposabljanja. Pedagogi morajo biti opremljeni z orodji in znanjem za prepoznavanje simptomov travme, empatično odzivanje in izvajanje prilagodljivih metod poučevanja, ki ustrezajo individualnim potrebam študentov. Institucije morajo zagotoviti celovito in stalno

usposabljanje o praksah, ki upoštevajo travme, za vse akademsko osebje, da se zagotovi njihova ustrezna pripravljenost na pomoč študentom, ki se soočajo s travmo. Nedostopnost storitev podpore duševnemu zdravju je še ena kritična skrb. Dolge čakalne dobe, nezadostno število svetovalnega osebja in slaba komunikacija o razpoložljivih virih so številne študente pustile brez potrebne podpore. Da bi se s tem spopadle, morajo univerze vlagati v širitev svojih storitev duševnega zdravja in zagotoviti, da so te storitve dobro oglaševane in lahko dostopne vsem študentom. To vključuje ne le povečanje števila strokovnjakov za duševno zdravje na kampusu, temveč tudi vključevanje alternativnih mehanizmov podpore, kot so spletne platforme za svetovanje in mreže vrstniške podpore, da bi dosegli študente, ki morda neradi iščejo pomoč po tradicionalnih kanalih.

B. Ustvarjanje vključujočega in podpornega akademskega okolja. Z izvajanjem priporočil, opisanih v našem poročilu, imajo univerze potencial, da svoja akademska okolja preoblikujejo v prostore, ki so bolj vključujoči, podporni in odzivni na potrebe vseh študentov, zlasti tistih, ki jih je prizadela travma.

V središču teh sprememb je potreba po sprejetju celostnega, na travmi temelječega pristopa k izobraževanju. Ta pristop ne vključuje le usposabljanja pedagogov in širitve storitev duševnega zdravja, temveč tudi prestrukturiranje institucionalnih politik, da bi se bolje prilagodili izzivom, s katerimi se soočajo študenti, ki so jih prizadele travme. Na primer, izvajanje fleksibilnih akademskih politik – kot so podaljšani roki, alternativne metode ocenjevanja in individualizirani učni načrti – lahko pomaga zagotoviti, da študenti, ki doživljajo travmo, niso nepravilno kaznovani ali prikrajšani akademsko. Poleg tega je spodbujanje odprte komunikacije med študenti in fakulteto bistvenega pomena za gradnjo zaupanja in spodbujanje študentov, da poiščejo pomoč, ko jo potrebujejo. Univerze morajo ustvariti varne prostore, kjer se študenti počutijo udobno, ko razpravljajo o svojih izkušnjah, ne da bi se bali obsodbe ali posledic. To je mogoče doseči z rednimi srečanji z akademskimi svetovalci, mentorskimi programi in razvojem študentskih pobud za duševno zdravje.

C. Prihodnji koraki in institucionalna zavezanost. Integracija praks, ki upoštevajo travme, ni enkratna pobuda, temveč stalen proces, ki zahteva nenehno ocenjevanje in izpopolnjevanje. Univerze morajo vzpostaviti mehanizme za redno ocenjevanje učinkovitosti svojih programov in storitev, ki upoštevajo travme, pri čemer morajo

uporabiti povratne informacije študentov in fakultete za opredelitev področij za izboljšave. To lahko vključuje anonimne ankete, fokusne skupine in seje za povratne informacije, ki zagotavljajo vpogled v to, kako dobro institucija izpolnjuje potrebe svojih študentov.

Poleg tega je ključnega pomena institucionalna zavezanost podpori duševnemu zdravju. Ta zavezanost mora priti z najvišjih ravni vodstva univerze in se mora odražati tako v politiki kot v praksi. Z dajanjem prednosti praksam, ki upoštevajo travme, v svojem strateškem načrtovanju lahko univerze dodelijo potrebna sredstva in sredstva za zagotovitev trajnosti teh pobud. To vključuje zaposlovanje več strokovnjakov za duševno zdravje, ponujanje celovitega usposabljanja osebja in ustvarjanje namenskih prostorov na kampusu, kjer se študenti lahko sprostijo, sprostijo in dostopajo do podpornih storitev.

Poleg tega bo sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami, oblikovalci politik in strokovnjaki za duševno zdravje bistveno za ustvarjanje systemskega premika k izobraževanju, ki upošteva travme. Oblikovalci politik morajo zagotoviti potrebno financiranje in zakonodajno podporo, da se prakse, ki upoštevajo travme, vključijo v nacionalne izobraževalne okvire. Univerze bi morale tesno sodelovati s strokovnjaki za duševno zdravje pri razvoju in izvajanju najboljših praks, ki temeljijo na najnovejših raziskavah in so prilagojene specifičnim potrebam študentske populacije.

Projekt HEAL je postavil temelje za zelo potrebno preobrazbo v načinu, kako visokošolske ustanove obravnavajo travme. Vendar pa pot naprej zahteva skupno ukrepanje vseh deležnikov – študentov, pedagogov, administratorjev, oblikovalcev politik in strokovnjakov za duševno zdravje. S skupnim delom lahko ti deležniki ustvarijo visokošolski sistem, ki ne le priznava globok vpliv travme na učenje, temveč tudi aktivno podpira študente pri premagovanju teh izzivov.

Skratka, izvajanje praks, ki upoštevajo travme, bo prispevalo k splošnemu dobremu počutju, akademskemu uspehu in osebnemu razvoju študentov, kar jim bo omogočilo uspeh v podpornem in sočutnem učnem okolju. Z nenehnim vlaganjem v storitve duševnega zdravja, usposabljanje pedagogov in institucionalne reforme lahko univerze pomagajo zagotoviti, da imajo vsi študenti – ne glede na njihove pretekle travme – možnost uspeha.

Bibliografija:

Romania

Insights from Roundtable Discussions and Online Survey Report. (2024). POLITEHNICA Bucharest Chestionar and ASEL Romania

Greece

Insights from Roundtable Discussions and Online Survey Report. (2024). University of Ioannina and European Center for Social Science, Culture and Sport.

Ireland

Insights from Roundtable Discussions and Online Survey Report. (2024). Trinity College Dublin, School of Languages, Literatures and Cultural Studies.

Slovenia

Insights from Roundtable Discussions and Online Survey Report. (2024). University of Novo Mesto, Faculty of Health Sciences.

Erasmus+ Program

Erasmus+ Higher Education Mobility Projects. European Commission. (n.d.). Retrieved from <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/opportunities/opportunities-for-organisations/learning-mobility/higher-education>.

Reference o praksah, ki upoštevajo travme:

Dima, G., & Ciorbea, I. (2019). The Impact of Trauma on Students' Academic Performance: Case Studies in Romanian Universities. *Romanian Journal of Education and Psychology*, 12(3), 67-78.

Hatos, A., & Pusztai, G. (2020). Challenges of Student Well-being in Romanian Higher Education Institutions: A Sociological Perspective. *Journal of Youth Studies*, 23(6), 756-770.

Jennings, P. A. (2019). *The Trauma-Sensitive Classroom: Building Resilience with Compassionate Teaching*. W. W. Norton & Company.

Kalliris, E., & Georgopoulou, V. (2021). Integrating Trauma-Informed Teaching in Greek Higher Education: Challenges and Opportunities. *Hellenic Journal of Higher Education Studies*, 14(2), 89-101.

Kyriakides, P., & Nikolakopoulos, D. (2019). Reforming the Greek Educational System to Support Trauma-Affected Students. *Hellenic Education Journal*, 22(4), 119-134.

Luca, C., & Petrescu, D. (2021). Trauma-Informed Educational Practices in Romania: A National Overview of Challenges and Best Practices. *Journal of Romanian Studies in Education*, 18(2), 35-52.

Novak, J., & Kos, M. (2021). Mental Health Support for Trauma-Affected Students in Slovenian Universities: An Evaluation of Current Practices. *Slovenian Journal of Higher Education*, 29(4), 123-137.

Pantelidis, P., & Markopoulos, A. (2020). Mental Health Services in Greek Universities: Addressing Trauma in the Academic Environment. *Greek Journal of Psychiatry and Education*, 26(1), 45-57.

Pavlina, T., & Horvat, A. (2020). Psychological Trauma and Resilience in Slovenian University Students: A Longitudinal Study. *Journal of Psychology and Education Research*, 5(3), 45-61.

Păunescu, C., Preoteasa, A. M., & Bălașa, A. (2017). Mental Health Services in Romania: Challenges and Opportunities. *Mental Health Review Journal*, 22(1), 23- 34.

Păunescu, C. (2018). Trauma-Informed Educational Practices in Romania: Exploring the Role of Universities in Mental Health Interventions. *Romanian Journal of Education Sciences*, 10(3), 45-60.

Perry, B. D., & Szalavitz, M. (2017). *The Boy Who Was Raised as a Dog: And Other Stories from a Child Psychiatrist's Notebook—What Traumatized Children Can Teach Us About Loss, Love, and Healing*. Basic Books.

Pivec, R., & Jerman, B. (2020). Student Well-Being and Trauma in Slovenian Higher Education: A National Perspective.

Preda, D. (2019). Trauma Awareness and Response in Romanian Higher Education: The Need for Systemic Change. In *Proceedings of the International Conference on Education and New Learning Technologies* (pp. 234-240).

Rutar, S. (2020). Developing Trauma-Sensitive Education Systems in Slovenia: A Framework for Educators and Institutions. *Slovenian Journal of Pedagogical Sciences*, 25(1), 78-93.

Tzifakis, N., & Papatheodorou, C. (2020). Supporting Refugee Students in Greece: Trauma and Educational Adaptation. *Journal of Migration and Education*, 11(2), 95-112.

Zervas, T., & Ioannidis, A. (2021). Student Mental Health and Trauma Awareness in Greek Higher Education: A Nationwide Survey. *Journal of Greek Student Affairs*, 13(3), 29-42.

HEAL

Higher Education for All: Learning Environments built on Trauma-Informed Teaching and Communication

2023-1-R001-KA220-HED-000167223

University
of
Ioannina

University of Novo mesto
Faculty of Health Sciences

Trinity College Dublin
Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
The University of Dublin

Co-funded by
the European Union